

Zenovie Cârlușea

LUCIAN BLAGA.
DINAMICA ANTINOMIILOR
IMAGINARE

OPERA OMNIA
PUBLICISTICĂ ȘI ESEU CONTEMPORAN

TIPO MOLDOVA

Zenovie CÂRLUGEA

LUCIAN BLAGA.

DINAMICA ANTINOMIILOR IMAGINARE

Colecția OPERA OMNIA
publicistică și eseu contemporan

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

Coordonator serie: *Cassian Maria Spiridon*

Coperta: *Cristian Almășanu*

Tehnoredactare: *Andrei Ștefanachi*

ISBN 978-606-676-159-8

© Tipo Moldova

Editura TipoMoldova este recunoscută academic de Consiliul Național al Cercetării Științifice pentru domeniile filologie (PN-II-ACRED-ED-2012-0285) și istorie și studii culturale (PN-II-ACRED-ED-2012-0355).

Iași, 2013

Editura **Tipo Moldova**,
E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

Zenovie CÂRLUGEA

LUCIAN BLAGA.

**DINAMICA
ANTINOMIILOR
IMAGINARE**

Colecția OPERA OMNIA
publicistică și eseu contemporan

TIPO MOLDOVA

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE.....	5
I. DINAMICA DEMERSULUI POETIC	17
1. Opțiunea și impunerea modernității.....	17
2. Un demers poetic structurat pe antinomii.....	21
3. Expresionism și modernitate clasicizantă.....	24
4. Sensibilitate „metafizică” și „metapsihică”	29
5. O dialectică a imaginarului.....	35
6. O dinamică a „lumii imagine” și „imaginale”	39
7. Sub zodia solarității autumnale	43
Plin este satul de-aromele zeului	44
8. Inefabila originalitate prozodică	50
9. Modelul „expresionist-blagian și bizantinizat”	55
II. LIRICA BLAGIANĂ – ONTO-POETICĂ MODERNĂ A IMAGINARULUI.....	61
1. În freământul modernității.....	61
2. „Diferența specifică”	71
III. CLĂDIREA DE SINE ȘI FREAMĂTUL INTRINSEC AL OPEREI	93
1. Frenezia demoniacă a „reformațiunii”	93
„Pe stânca goală stau, în juru-mi	111
2. Ochiul demoniac	120
3. „Der faustische Mensch”	146
IV. DIALECTICA STRUCTURĂRILOR ANTINOMICE	163
1. Un principiu lăuntric coerent și ordonator	163
2. A gândi în termeni antinomici	166
3. O dialectică a structurării imaginarului poetic.....	182
V. UNIVERSUL OPEREI – ASPECTUL „COSMOIDAL”	205

1. „COSMOPEEA” POETICĂ - STRUCTURĂRI ANTINOMICE ALE IMAGINARULUI.....	205
1.0. Un <i>modus cogitandi</i> specific de structurare a imaginarului pe relația <i>sub specie temporis</i> – <i>sub specie absoluti</i>	205
1.1. „LUMINA” ȘI REGIMUL NOCTURN	217
1.1.1. Lumina – metaforă și concept-imagie.....	217
1.1.2. Polivalența luminii.....	234
1.2. SATUL ARHAIC ȘI „SATUL-IDEE”	294
1.3. „SUFLETUL” SI „TRUPUL”	310
1.4. „CRUGUL ALBASTRU” ȘI „VALUL AHERONTIC”	330
1.5. „PAMANTUL-STEA” SI „STEAUA-DESTIN”	350
1.6. POETICA TĂCERII.....	363
2. ARHITECTURI ALE IMAGINARULUI CONCEPTUAL	441
2.1. Coincidentia oppositorum – un principiu structurant al lumii și existenței.....	441
2.2. Afinități elective în contextul epocii.....	453
2.3. Structurări ale imaginarului conceptual în Trilogii	482
3. PARALAXE ALE IMAGINARULUI DRAMATIC	514
3.1. Opțiunea modernistă.....	514
3.2. Dualități conflictuale și polarizări antinomice.....	519
3.3. Ipostaze ale stihialului.....	521
3.4. Expresivitatea tragicului	527
3.5. Figurile dramaticon-ului	530
4. „BOICOTUL ISTORIEI” ȘI VÂLTORILE „TIMPULUI-CASCADĂ”	587
4.1. Despre un anumit „boicot” al istoriei	587
4.2. Istorie trăită. „Vârsta de fier” și „Țara din inima noastră”	591
4.3. Lucian Blaga în „obsedantul deceniu” „Luntrea lui Caron” – autoportret final	618
REFERINȚE CRITICE.....	656
DE ACELAȘI AUTOR	819